

XXVI TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Am 6:1a. 4-7)

Lugemine prohvet Aamose raamatust:

Häda muretule Siionis ja enesekindlale Samaaria mäel, kes te magate elevandiluust voodites ja laisklete pehmel asemel, sööte tallesid karjast ja vasikaid nuumlaudast, kes te helistate harfi ja üritate laule luua nagu Taavet. Te joote veini suurtest karikatest ja lasete end salvida parima õliga, aga Joosepi allakäik ei tee teile haiget. Seepärast ootab teid vangipõlv ja teid viiakse sinna kõigepealt, ning teie pidutsemine ja laisklemine saavad otsa.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 146:6-7. 8-9b. 9c-10)

R: Kiida, minu hing, Issandat.

Issand on see, kes mõistab õiglast kohut neile, kellele tehakse liiga,
kes annab näljasele leiba ja päästab lahti kinniseotud.

Kes avab pimedate silmad
ja tõstab sirgeks need, kes on küüru vajunud.

R:

Issand on see, kes kaitseb pagulasi, aitab vaeseid, leidlapsi ja lesknaisi.

Issand armastab õigeid, kuid õela ta juhhib eksiteele.

Issand on kuningas igavesti,
Sinu Jumal, Siion, valitseb põlvest põlve.

R:

(Teine lugemine 1Ti 6:11-16)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast Timoteosele:

Sina, Timoteos, Jumala inimene, taotle õiglust ja jumalakartust, usku ja armastust, kannatlikkust ja tasadust. Võitle tublit usuvõitlemist, haara kinni igavesest elust, mille jaoks sa oled kutsutud, siis kui sa andsid hea tunnistuse paljude tunnistajate eest. Ma panen sulle südamele Jumala ees, kes kõik elavaks teeb, ja Jeesuse Kristuse ees, kes Pontius Pilaatusega rääkides andis hea tunnistuse: hoia oma kutsumust puhta ja laitmatuna kuni meie Issanda Jeesuse Kristuse ilmuniseni. See sünnib õigel

ajal ja saab nähtavaks õndsas ja ainsa valitseja, kuningate Kuninga ja isandate Issanda kaudu. Tema käes ainuüksi on surematus, kes ta elab ligipääsmatus valguses, keda ükski inimene pole näinud ega suudagi näha. Temale olgu au ja igavene võimus.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Lk 16:19-31)

Halleluuja. Kristus, kes oma rikkuses on meie pärast vaeseks saanud, tehku tema meid rikkaks oma vaesusega. Halleluuja.

(Evangeelium Lk16:19-31)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Jeesus ütles variseridele: “Oli kord üks rikas mees, kes rõivastus purpurisse japeenlinasesse ning pidutses päevast päeva priiskavalt. Aga üks vaene mees, nimega Laatsarus, kelle ihu oli täis paiseid, istus maas tema värava ees. Hea meelega oleks Laatsarus kustutanud oma nälga sellega, mis rikka laualt kukkus. Kuid koeradki tulid ja lakkusid tema paiseid.

Siis sündis nii, et vaene suri ja inglid kandsid ta Aabrahami sülle. Aga rikas suri samuti ja maeti maha. Ning kui ta pörgus piina kannatas, vaatas ta üles ja nägi kaugelt Aabrahami ja Laatsarust tema süles. Siis ta hüüdis ja ütles: “Isa Aabraham, halasta minu peale ja saada Laatsarus minu juurde, et ta kastaks oma sõrmeotsa vette ja jahutaks mu keelt, sest ma tunnen suurt piina selles leegis.” Aabraham aga ütles: “Laps, tuleta meelde, et sa oled oma hea põlve juba elus kätte saanud, aga Laatsarus seevastu halva. Nüüd on temal hea põli, aga sina tunned valu. Pealegi on meie ja teie vahel suur kuristik, nii et need, kes tahavad siit teie juurde minna, ei saa, ega tulla ka sealt meie juurde.”

Aga tema ütles: “Ma palun sind, isa, saada Laatsarus minu isakotta, sest mul on viis venda, et tema hoiataks neid ja nemad ei peaks sattuma siia piinapaika.” Kuid Aabraham kostis vastuseks: “Neil on Mooses ja prohvetid, nemad kuulaku neid!” Aga tema ütles: “Sugugi mitte, isa Aabraham, vaid kui keegi surnuist nende juurde läheks, küll nad siis parandaksid meelt.” Seepeale Aabraham ütles: “Kui nad ei kuula Moosest ja prohveteid, siis ei veena neid ka see, kui keegi surnuist üles tõuseks.”” See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, mida on Jeesus meile õieti õpetanud? Kas inimesed oskasid ikka tema sõnad täpselt nii kirja panna, nagu ta neid ütles? ... Kes teab... Aga kui Jeesus oli Jumal, siis pidi ta ka

teadma, kuidas inimesed temast hetkel aru saavad, ning et nende arusaamine suureneb elukogemuse kasvades ja ühiskonna arenedes. Ta pidi teadma, et varem või hiljem hakatakse kirjapandud sõnades leidma vasturääkivusi. Vasturääkivuste märkamisest kuni suurema selguseni jõudmine on aga taas järgmine arengujärk, milleni tuleb kasvada, mis tuleb isiklikult läbi tunnetada – nii oma õnnestumiste, kui veel rohkem oma ebaõnnestumiste kaudu.

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, inimene on ekslik. Eksiõpetusi nimetati katoliku kirikus vanasti 'hereesiaks'. 'Ha'iresis' tähendab kreeka keeles 'valikut', see tuleneb omakorda sõnast 'heir – käsi', ja tähendab niisiis 'oma käega valimist'. 'Hereesia' vastandina kasutati mõistet 'ortodoksia' – 'õigesti austama'. Tegelikult aga ei pruugi oma käega tehtud valikud olla alati valed, käsi on üldiselt üpris täpne tööriist; samuti peab ka tõdema, et valesti austamine on täiesti võimalik, kui käsi on kord valesti valinud. Või kes üldse suudab siin maa peal päris kindel olla, missugune valik on õige?

Eriti selgelt tuleb valikute raskus esile Jeesuse nende tähendamissõnade puhul, mis nõuavad väljajätteid. Nimelt, iga tema võrdluse puhul tuleb ära arvata, milles seisneb selle õpetus ja millised nüansid tuleb tähelepanuta jätta. Näiteks kui Jeesus räägib heast karjast ja lammastest, siis võib peast käia läbi mõte, et lambaid ei kasvatata ju ainult nunnutamise jaoks, vaid neid on peetud enamasti tarbeloomadena villa ja liha pärast... kuid see aspekt pole kindlasti tähendamissõna mõte.

Selle problemaatikaga puutume kokku ka tänases evangeeliumis. Rikkad inimesed ei pruugi olla tingimata kurjad, ja vaesed iseenesest head. Päris inimesi tundes on võimatu ette kujutada ühiskonda, kus kõik oleksid võrdsed, kus poleks ülemaid ja alamaid, tarku ja rumalaid, niisamuti terveid ja haigeid, noori ja vanu. Ajaloolises perspektiivis vajasis inimesed ühiskonna suurenedes järjest rohkem ühistööd, et talupidajate kõrval ka mõisnikud ja linnarahvas ära toita. Suuremad ettevõtted eeldavad aga perekonnaliikmete kõrval juba ka palgatöölisi ja samas ka keskastme juhte, et paljudest osadest koosnevas tootmisketis ei esineks nõrku lülisid. Jõudumööda aidatakse siis ka vaeseid ja haigeid.

Kujutagem näiteks ette olukorda, kui me annaksime tähendamissõna rikkast mehest ja vaesest Laatsarusest kaasusena üle tänapäevasele kohtusüsteemile. Nii politseiuurijad kui kohus oleksid otsekohe huvitatud sündmuse laiemast tagamaast: mida olid too rikas mees ja tema vennad oma elus teinud, kuidas olid nad üldse rikkaks saanud? Samuti küsitaks, miks istus vaene Laatsarus kerjusena just nende ukse ees, kes tema suhtes mingit heldust ei osutanud? Millega oli tema ise varem silma paistnud, kas ta oli töövõimetu mõne õnnetuse või haiguse tõttu, või oli ta ka terve inimesena tegelenud ainult kerjamisega? Kas polnud Laatsaruse käitumine lausa kättemaks? Kui ta tundis küll

rikka ihnsust, kuid istus nimme just tema värava ees, ärgitas ta kahtlemata sellega kogukonna pahameelt nii rikka mehe kui tema vendade vastu. Sest kerjuste eest hoolitsemine oli Iisraelis üldiselt rikaste ülesanne, mille täitmatajätmine oli ühiskonna poolt põlatud.

Armsad õed ja vennad, tavaliselt kui inimene hakkab liiga agaralt fantaseerima, siis öeldakse talle, et tulgu ta taevastest kõrgustest maa peale tagasi ja arvestagu reaalses elus toimivate seaduspärasustega. Tänase evangeeliumi puhul tuleks aga öelda vastupidi: pöörakem silmad maast üles taevasse! Jeesus ei kirjelda meile siin maist kohtuprotsessi, mille puhul on muuseas võimalik ka täiuslik kuritegu, nii et süüdlane jääbki karistamata. Jeesus räägib tähendamissõna – see on, võrdpildi taevastest asjadest: sellest, et inimese ülesandeks Jumala ees on teha head ja mitte kurja, ning et kurja tehakse ka sellega, kui hea jäetakse tegemata. Kui meil vaid õnnestuks seda kõike õigel hetkel teadvustada, sest Jumala kohtu ees ei jää midagi varjule. Muidu võib meie lugu lõppeda sama räbalasti kui tollel rikkal mehel. Aamen.